

**TÜRK YE CUMHUR YET
ANAYASA MAHKEMES**

K NC BÖLÜM

KARAR

..... BA VURUSU (2)

(Ba vuru Numarası: 2019/18482)

Karar Tarihi: 2/2/2022

K NC BÖLÜM

KARAR

Ba kan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
M. Emin KUZ
Rıdvan GÜLEÇ
Basri BA CI
Raportör : Ayhan KILIÇ
Ba vurucu : .....
Vekili : Av. Mahmut Nedim ELDEM

I. BA VURUNUN KONUSU

1. Ba vuru, asgari aidat ödeme süresi artımı sa ladı ı hâlde emeklilik yardımı ödenmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildi i iddiasına ili kindir.

II. BA VURU SÜREC

2. Ba vuru 30/5/2019 tarihinde yapılmı tır.
3. Ba vuru, ba vuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmu tur.
4. Komisyonca ba vurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmi tir.
5. Bölüm Ba kanı tarafından ba vurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmi tir.
6. Ba vuru belgelerinin bir örne i bilgi için Adalet Bakanlı ına (Bakanlık) gönderilmi tir. Bakanlık, görü ünü bildirmi tir.
7. Ba vurucu, Bakanlı ın görü üne kar ı süresinde beyanda bulunmu tur.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Ba vuru formu ve eklerinde ifade edildi i ekliyle ilgili olaylar özetle öyledir:

9. Ba vurucu 1978 do umlu olup Mu 'ta ikamet etmektedir.

10. Ö retmen olan ba vurucu 30/9/1999 tarihinde mevzuat gere i zorunlu olarak İkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ına (LKSAN/Sandık) üye olmu tur. Ba vurucunun aylı ından her ay düzenli olarak aidat kesintisi yapılarak Sandı a ödenmi tir. Ba vurucu, A rı'nın Patnos ilçesi Cengiz Topel İkokulunda görevli iken 29/10/2016 tarihli ve 29872 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlü e giren 3/10/2016 tarihli ve 675 sayılı Ola anüstü Hâl Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'yle (675 sayılı KHK) kamu görevinden çıkarılmı tir.

11. Ba vurucu 24/11/2016 tarihinde Sandı a ba vurarak 30/9/1999-29/10/2016 tarihleri arasında kesilen aidatların emeklilik yardımı esaslarına göre yasal faiziyle birlikte ödenmesini talep etmi tir. Ba vurucu, Ankara Bölge dare Mahkemesi 4. Kurulunun 27/5/2015 tarihli ve E.2015/2410, K.2015/3412 sayılı kararını da emsal göstermi tir. Sandık 30/11/2016 tarihli yazıyla ba vurucunun talebini reddetmi tir. Yazıda 1/12/2007 tarihli ve 2603 sayılı Millî E itim Bakanlığı 1 Tebli ler Dergisi'nde yayımlanan İkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ı Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeli i'nin (Yönetmelik) 10. maddesinde üyelik kapsamında Sandı a en az 120 ay ödeme yapıp emekli olanlara bir defaya mahsus emeklilik yardımı ödenece inin hükme ba landı ı belirtilmi ve buna göre *emekli olanlara* emeklilik yardımı ödenece i ifade edilmi tir. Bu nedenle henüz emekli olmayan ba vurucuya emeklilik yardımı yapılmasının mümkün olmadı ı vurgulanan yazıda, talep etmesi hâlinde ödedi i aidatların yasal faiziyle birlikte ba vurucuya iade edilebilece i açıklanmı tir. Ba vurucu 16/12/2012 tarihinde bu i lemin düzeltilmesi için Sandı a müracaat etmi ise de Sandık bu ba vuruya altmı günlük kanuni süresi içinde bir cevap vermemi tir.

12. Ba vurucu 30/11/2016 tarihli i lemin iptali istemiyle Erzurum 2. dare Mahkemesinde 30/3/2017 tarihinde dava açmı tir. Dava dilekçesinde 29/10/2016 tarihinde kamu görevinden çıkarılmakla LKSAN üyeli inin de sona erdi ini belirtmi tir. Sandı a yaklaşık on yedi yıl aidat ödedi ini vurgulayan ba vurucu, emekli olması hâlinde hangi imkânlardan yararlanacak ise aylılarının temin edilmesi gerekti ini ileri sürmü tür. Ba vurucu, Yönetmelik'in 10. maddesine göre en az tam on yıl Sandı a aidat ödemi olanlara emeklilik yardımı ödenece inin hükme ba landı ını hatırlatmı ; bu hükme göre en son aidatın kesildi i tarihe kadar üye kalsaydı emekliye ayrılırken alaca ı maddi yardım ölçü alınarak hesaplanan tutarın ödenmesi gerekti ini öne sürmü tür. Ba vurucu ayrıca Ankara Bölge dare Mahkemesi 4. Kurulunun 27/5/2015 tarihli ve E.2015/2410, K.2015/3412 sayılı kararının da bu yönde oldu una i aret etmi tir.

13. Erzurum 2. dare Mahkemesi 24/4/2017 tarihinde yetkisizlik kararı vererek dosyayı Ankara dare Mahkemesine göndermi tir. Yetkisizlik kararından sonra davaya Ankara 11. dare Mahkemesi (Mahkeme) bakmı tir.

14. Davalı Sandıkça, sunulan cevap dilekçesinde Sandı ın 13/1/1943 tarihli ve 4357 sayılı Hususi darelerden Maa Alan İkokul Ö retmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Ö retmenler için Te kil Edilecek Sa lık ve çtimai Yardım Sandı ı ile Yapı Sandı ına ve Ö retmenlerin Alacaklarına Dair Kanun'un 11. maddesiyle kuruldu u hatırlatılmı tir. Cevap dilekçesinde, Sandı ın 22/3/1995 tarihli ve 22235 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ı Ana Statüsü'nde (Ana Statü) yapılacak yardımların tahdidi olarak sayıldı ı belirtilmi tir. Cevap

dilekçesinde, Ana Statü'nün 18. maddesinin ikinci fıkrası ile Yönetmelik'in 10. maddesinin birinci fıkrasına göre emekli yardımı yapılabilmesi için emekliye ayrılma ve en az 120 ay üye aidatı ödemi olma şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ba vurunun emekli olma şartını sağlamadığı belirtilen cevap dilekçesinde, Adana 1. derece Mahkemesinin 19/1/2016 tarihli bir kararı da emsal gösterilerek ba vurucuya emeklilik yardımı yapılmasının mümkün olmadığı kaydedilmiştir. Cevap dilekçesinde, son olarak ba vurucuya emeklilik yardımı yapılmasının Sandığın aktüeryal dengesini bozacağı iddia edilmiştir.

15. Mahkeme 31/10/2017 tarihli kararıyla dava konusu işlemin iptal etmiştir. Kararın gerekçesinde, 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile Ana Statü ve Yönetmelik'in ilgili hükümlerine yer verildikten sonra on yedi yıllık üyeliği boyunca ba vurucudan toplam 4.338,77 TL aidat kesintisi yapıldığı ve -idarenin bildirdiğine göre- emekli olması hâlinde ba vurucuya on yedi yıl üzerinden yapılması gereken emekli yardımının 19.450,21 TL olarak hesaplandığı belirtilmiştir. Kararda, Sandığın kamu gücünden kaynaklanan tek yanlı tasarrufla ba vurucunun maaşından on yıldan fazla süreyle üyelik aidatı kestiğine işaret edilmiştir. Ba vurucunun emeklilik yardımından yararlanması için Yönetmelik'te öngörülen on yıllık süreyi de doldurduğu hatırlatıldığı kararda, bu durum gözönüne alınarak en son aidatın kesildiği tarihe kadar üye kalsaydı emekliye ayrılırken alacağı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanan tutarın ba vurucuya ödenmesinin emeklilik ilkesi ve hakkaniyet kuralları gereği olduğu ifade edilmiştir. Kararda, bu sebeple dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu sonucuna varıldığı açıklanmıştır. Son olarak Danıştay Onbirinci Dairesinin 13/6/2017 tarihli ve E.2017/937, K.2017/4897 sayılı kararının da bu yönde olduğu belirtilmiştir.

16. Sandık bu karara karşı istinaf yoluna başvurmuştur. Ankara Bölge derece Mahkemesi 3. derece Dava Dairesi (Bölge derece Mahkemesi) 10/4/2019 tarihli kararıyla istinaf istemini kabul ederek mahkeme kararını kaldırmış ve davayı esasın reddetmiştir. Kararın gerekçesinde, Yönetmelik'in 10. maddesi hükmüne vurgu yapılarak ba vurucuya emeklilik yardımı ödenebilmesi için ba vurucunun en az 120 ay süreyle aidat ödemi olması ve emekli olması bulunması şartlarının birlikte gerçekleşmesinin gerekli olduğu kabul edilmiştir. Bölge derece Mahkemesi, ba vurucunun 120 ay süreyle aidat ödeme şartını sağlamadığını ancak emekli olma şartını tam olarak sağlamadığını vurgulamış; bu sebeple ba vurucuya emeklilik yardımı ödenmemesi yolunda tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu belirtilmiştir. Bölge derece Mahkemesi ayrıca 21/6/2018 tarihli ve E.2017/1840, K.2018/1763 sayılı kararına da atıfta bulunmuştur. Bölge derece Mahkemesi kararında Danıştay Onbirinci Dairesinin 13/6/2017 tarihli ve E.2017/937, K.2017/4897 sayılı kararıyla ilgili olarak herhangi bir değerlendirme yer almamıştır.

17. Nihai karar 30/4/2019 tarihinde ba vurucuya tebliğ edilmiştir. Ba vurucu 30/5/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. LG L HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. İlgili Mevzuat

18. 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesi şöyledir:

"Hükmi ahsiyeti haiz ve Maarif Vekaletine ba lı olmak üzere (İkokul Ö retmenleri Sa lık ve çtimai Yardım Sandı ı) adı ile bir sandık kurulur.

Maarif Vekaleti bütçesinden maa alan ilkokul ö retmenleri, ilkokul yardımcı ve stajyer ö retmenleri, yeti firme yurtları ö retmenleri, arızalı çocuklara ilk tahsillerini veren müesseselerin ö retmenleri, Maarif müdürleri, ilköğretmen müfetti ve denetmenleri, uygulama okulu ö retmenleri, İkö retim Umum Müdürlü ü ve maarif müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık i lerinde çalı an memurlar Sandı a azadırlar.

Sandık azası iken emekliye ayrılanlar, isterlerse azalıklarını devam ettirebilirler.

Sandı ın gelirleri unlardır:

1 - Azalardan umumi heyetçe tesbit edilecek miktarda her ay kesilecek aidat (azanın her terfi etti i ayı takibeden ayda bu aidat yalnız o aya mahsus olmak üzere iki misli olarak alınır.)

2 - Teberrular ve Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar.

3 - Sandık gelirlerinin nemalandırılmasından hasıl olan karlar.

4 - Sandı ın maksatlarını tahakkuk ettirmeye elveri li prevantoryum ve kaplıca gibi tesisler satın alarak veya yaptırılarak bunların kiralanmasından veya i letilmesinden elde edilecek kazançlar.

Sandı ın, azalarına hangi hallerde ve ne miktarda kar ılıksız veya kar ılıklı yardım yapaca ı 14 üncü maddede yazılı 'Ana statü' de belirtilir. "

19. Ana Statü'nün olay tarihinde yürürlükte bulunan 15. maddesinin ilgili kısmı öyledir:

"Sandık üyelerine a a ıda belirlenen hallerde sosyal muhtevalı yardımlar yapılır.

...

7- Emeklilik yardımı.

Yukarıda sayılan yardımlar Sandık hükmi ahsiyetinin mali imkanları ölçüsünde her yıl, yıllık kesin hesap ve bütçe durumlarına bakılarak gerçekleştirilir.

Yardımlara nasıl hak kazanılaca ı, yardım miktarı, müracaat ekli, ibrazı gereken belgeler özel bir Yönetmelikle tesbit olunur."

20. Ana Statü'nün 15. maddesinin yürürlükteki hâlinin ilgili kısmı öyledir:

"(1) Sandık üyelerine; Sandı ın mali imkânları ölçüsünde a a ıda belirtilen yardımlar yapılır:

a) Kar ılıklı yardımlar kapsamında üyenin Sandık nezdinde birikmi mevcutları nispetinde ve belirli esaslara münhasır olmak üzere yapılan ikraz ve emeklilik ödemeleri,

...

(2) Kar ılıklı ... yardımlara nasıl hak kazanılaca ı, yardımların miktarı ve müracaat ekli ile Sandı a ibrazı gereken belgeler yönetmelikle tespit olunur.

..."

21. Olay tarihinde yürürlükte bulunan Yönetmelik'in 10. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

"(1) Sandık üyesi iken emekliye ayrılanlardan, en az 10 tam yıl Sandı a üye aidatı ödemi olanlara;

a) Üyenin Sandı a ödemi oldu u aidat toplamının yüzde yüz elli fazlası tutarı,

b) Üyenin ödedi i son aidat tutarının yüz ile çarpımının tutarı,

c) Üyenin son aidat tutarının dört katının aidat ödenen toplam yıla çarpımının tutarı toplamı,

bir defaya mahsus olmak üzere emekli yardımı olarak ödenir."

22. 1/10/2017 tarihli ve 2721 sayılı Millî E itim Bakanlığı ı Tebli ler Dergisi'nde yayımlanan İlkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ı Aidat ve Sosyal Yardımlar Yönetmeli i'nin 8. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları öyledir:

"(1) Emekli yardımı;

a) Üyelik kapsamında Sandı a en az 120 ay aidat ödeyip, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından emekli edilenlere yapılan toplu emekli ödemesi olarak,

b) Sandık üyesi iken, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından malûlen emekli edilenlere, üyelik sürelerine bakılmaksızın yapılan malûliyet ödemesi olarak,

c) Sandık üyesi iken vefat edenlerin, üyelik sürelerine bakılmaksızın, kanuni vârislerine ölüm ödemesi olarak,

ç) Üyelik kapsamında iken, Sandı a en az 120 ay aidat ödemi olanlardan, herhangi bir nedenle üyeli i sona erip, aidat iadelerini almayanların vefatı halinde bu üyelerin kanuni vârislerine ölüm ödemesi olarak,

bir defaya mahsus olmak üzere emekli yardım usul ve esaslarına göre ödenir.

(2) Emekli yardımı hesaplama kalemleri unlardır;

Üyenin Sandı a ödemi oldu u aidat toplamının yüzde yüz elli fazlası tutarı,

Üyenin ödedi i son aidat tutarının yüz ile çarpımının tutarı,

Üyenin son aidat tutarının dört katının aidat ödenen toplam yıla çarpımının tutarı,

toplamlarıdır."

2. Anayasa Mahkemesi Kararı

23. Anayasa Mahkemesi 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesinin ikinci fıkrasının iptali istemiyle yapılan itiraz ba vurusunu 29/11/2017 tarihli ve E.2016/192, K.2017/160 sayılı kararıyla reddetmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

" ...

10. Anayasa'nın 48. maddesinin birinci fıkrasında 'Herkes, diledi i alanda çalı ma ve sözle me hürriyetlerine sahiptir...' denilmek suretiyle sözle me özgürlü ü güvenceye ba lanmı tir.

11. Anayasa'nın 13. maddesinde, temel hak ve özgürlüklerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere ba lı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilece i; bu sınırlamaların Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayaca ı belirtilmi tir.

12. tiraz konusu kural uyarınca Millî E itim Bakanlı ı bütçesinden maa alan ilkokul ö retmenlerinin LKSAN'a üye olmaları zorunludur.

13. Özel hukuk, ki ilerin birbirleriyle olan ili kilerini e itlik ve irade serbestisi esasına göre düzenleyen hukuk kurallarının bütünüdür. Özel hukukta irade özerkli i, ki ilerin yasal sınırlar içinde istedikleri hukuki sonuca bu yoldaki iradelerini yeterince açı a vurarak ula abilmelerini ifade etmektedir. Sözle me özgürlü ü ise özel hukuktaki irade özerkli i ilkesinin anayasa hukuku alanındaki dayana ıdır. Anayasa açısından sözle me özgürlü ü; devletin ki ilerin istedikleri hukuki sonuçlara ula malarını laması ve bu ba lamda ki ilerin belli hukuki sonuçlara yönelen iradelerini geçerli olarak tanınması, onların iradelerinin yöneldi i hukuki sonuçların do aca nını ilke olarak benimsemesi ve koruması demektir. Sözle me özgürlü ü uyarınca ki iler, hukuksal ili kilerini özgür iradeleriyle ve sözle melerle düzenlemekte serbesttir. Anayasa'nın 48. maddesinde koruma altına alınan sözle me özgürlü ü, sözle me yapıp yapmama serbestisinin yanı sıra yapılan sözle melere di arıdan müdahale yasa nını da içerir.

14. Sözle me özgürlü ünün özel hukuk alanında geçerli olması nedeniyle öncelikle LKSAN üyeli inin özel hukuk kurallarına tabi olup olmadı nın belirlenmesi gereklidir.

15. Millî E itim Bakanlı ı bütçesinden maa alan ilkokul ö retmenlerinin kamu görevlisi oldu u üphesizdir. Kamu görevlileri ile kamu yönetimleri arasındaki ili kiler kural tasarruflarla düzenlenmektedir. Kamu personeli, belirli bir statüde ve nesnel kurallara göre hizmet yürütmekte; o statünün sa ladı ı ücret, atanma, yükselme gibi kimi haklara sahip olmaktadır. Kamu hizmetine giri , hizmet içinde yükselme ve bulunulan statünün sa ladı ı haklar statü hukukunun gere i olarak kanunlarla belirlenmektedir. Kanun koyucu; statü hukuku çerçevesinde yürütülen memuriyet hizmetine girmeye, memuriyette yükselmeye, özlük haklarına ve bunun gibi di er hususlara ili kin ko ulları anayasal ilkelere uygun olarak belirleme yetkisine sahiptir.

16. Kanun'da LKSAN'ın tüzel ki ili inin niteli i ve hangi hukuk hükümlerine tabi olaca ı konusunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle hukuki niteli inin belirlenmesi sırasında LKSAN'ın kurulu u, i leyi i, yetki ve ayrıcalıkları gibi özelliklerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

17. Kanun'un 11. ve 14. maddeleri uyarınca; LKSAN'ın Millî E itim Bakanlığı na ba lı olarak faaliyet göstermek üzere kanunla kurulmu bir tüzel ki ilik oldu u, üzerinde Millî E itim Bakanlı nın idari vesayet yetkisinin bulundu u, bu ba lamda i leyi tarzının ve esaslarının belirlendi i ana statüsünün Millî E itim Bakanlı nca hazırlandı ı, mevcutlarının ve alacaklarının devlet mallarına ait hak ve önceliklere sahip oldu u, gelirlerinin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf oldu u gibi haciz ve temlik edilemedi i gözetildi inde anılan kurulu un, üyelerinin serbest iradelerinin eseri olmadı ı, fonksiyonları bakımından kamu gücüne dayanan bir statüye sahip oldu u, i lemlerinin kapsam ve sınırının kanunla belirlendi i ve bu özellikleri nedeniyle tüzel ki ili e sahip bir kamu kurumu oldu u açıktır.

18. Kanun'un 11. maddesinin son fıkrasında, LKSAN üyelerine hangi hâllerde ve ne miktarda kar ılıksız veya kar ılıklı yardım yapılaca nın 'Ana statü'de belirtilece i öngörümü tür. LKSAN Ana Statüsü'nün 15. maddesine göre üyelere ikraz, evlenme yardımı, do al afet yardımı, ehit yardımı, emeklilik yardımı ve cenaze yardımı ekinde sosyal içerikli yardımlar yapılmaktadır. Bu yönüyle LKSAN'ın, üyeleri arasında sosyal ve ekonomik dayanı mayı güçlendirme amacını ta ıdı ı ku kusuzdur.

19. Millî E itim Bakanlı ı bütçesinden maa alan ilkokul ö retmenlerinin statü hukukuna tabi kamu görevlisi ve LKSAN'ın, üyelerinin sosyal ve ekonomik çıkarlarını koruma ve üyeleri arasında dayanı mayı te vik etme amacıyla kurulmu bir kamu kurumu oldu u gözetildi inde, LKSAN üyeli i ili kisinin bir tür sözleşme olmayıp kamu hukuku ilke ve kurallarına tabi oldu u açıktır. Bu itibarla LKSAN üyeli i konusunda irade serbestisinin ve dolayısıyla sözleşme özgürlü ünün varlı ndan söz etmek mümkün olmadı ndan zorunlu üyelik esasının sözleşme özgürlü üne aykırı oldu u da söylenemez.

20. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 13. ve 48. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir."

3. Danı tay Kararı

24. Danı tay Onbirinci Dairesinin mahkeme kararında dayanılan13/6/2017 tarihli ve E.2017/937, K.2017/4897 sayılı kararının ilgili kısmı öyledir:

"...

Dosyanın incelenmesinden, davacının 06.09.1995-02.10.2012 tarihleri arasında sınıf ö retmeni olarak görev yaptı ı dönemde lkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ı üyesi olarak maa ndan 17 yıl boyunca aidat kesildi i, 28.09.2012 tarihinde bran de i ikli i nedeniyle üyeli inin sona ermesi üzerine, kesilen aidatlarının üye kalsa idi emekliye ayrılırken alaca ı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanarak yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebiyle yapılan ba vurunun reddi üzerine temyizden incelenen davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

lkokul Ö retmenleri Sa lık ve Sosyal Yardım Sandı ı'nın kamu gücünden kaynaklanan tek yanlı tasarrufu sonucu 10 yıldan fazla süre ile maa ndan Sandı a üyelik aidatı kesilen davacının, emeklilik yardımından yararlanması için Yönetmelikte öngörülen 10 yıllık süreyi de doldurdu u gözönüne alındı nda, u ramı oldu u zararın, en son aidatın kesildi i tarihe kadar üye kalsa idi emekliye ayrılırken alaca ı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanması ve belirlenen miktarın davacıya ödenmesi e itlik ilkesi ve hakkaniyet kuralları gere idir.

Bu durumda, idare mahkemesince de inilen hususlar gözönüne alınmadan davanın reddi yolundaki kararında hukuka uygunluk görülmemi tir."

B. Uluslararası Hukuk

25. Avrupa nsan Hakları Sözle mesi'ne (Sözle me) ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi öyledir:

"Her gerçek ve tüzel ki inin mal ve mülk dokunulmazlı na saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen ko ullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da ba ka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sa lamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka haleb getirmez."

26. Avrupa nsan Hakları Mahkemesine (A HM) göre mülkiyet hakkını güvence altına alan Sözle me'nin anılan maddesinin ilk ve en önemli ko ulu, kamu makamları tarafından mülkiyet hakkına yapılan herhangi bir müdahalenin hukuka dayalı olması gereklili idir (*Iatridis/Yunanistan* [BD], B. No: 31107/96, 25/3/1999, § 58). Bu maddenin birinci paragrafının ikinci cümlesi, devletlere yalnızca *hukukun öngördü ü ko ullar* dâhilinde mülkiyetten yoksun bırakma yetkisi vermi ; ikinci paragrafı ise devletlere ancak hukuk kurallarını uygulayarak mülkiyeti kamu yararına kontrol etme yetkisi tanıdı tır. A HM, hukuka dayalı olma ilkesini yalnızca bu maddede yer alan hükümlerden çıkarmamaktadır. Kararlarda sıklıkla demokratik bir toplumun temel ilkelerinden biri olan hukukun üstünlü ü ilkesinin Sözle me'nin bütün maddeleri için geçerli oldu u ifade edilmektedir (*Iatridis/Yunanistan*, § 58).

27. A HM'e göre hukukilik ilkesi, müdahalenin ilk olarak iç hukukta bir temelinin olması gerekti i anlamına gelmektedir (*Shchokin/Ukrayna*, B. No: 23759/03-37943/06, 14/10/2010, § 51). A HM, Sözle me'de geçen *hukuk* ya da *hukuka aykırı* terimlerine sadece iç hukuka atıfta bulunmakla kalmayıp aynı zamanda bu terimlerin hukukun üstünlü ü ile ilgili oldu unu belirtmektedir. Buna göre uygulanan iç hukuktaki düzenlemelerin hukukun üstünlü ü ilkesiyle de uyumlu olması gerekti i ifade edilmektedir (*James ve di erleri/Birle ik Krallık* [GK], B. No: 8793/79, 21/2/1986, § 67). Hukuka dayalı olma ilkesi ayrıca iç hukukta uygulanan kanun hükümlerinin yeterli derecede eri ilebilir, belirli ve öngörülebilir olmasını da içermektedir (*Beyeler/ talya* [BD], B. No: 33202/96, 5/1/2000, § 109; *Hentrich/Fransa*, B. No: 13616/88, 22/9/1994, § 42; *Spa?ek, s.r.o./Çek Cumhuriyeti*, B. No: 26449/95, 9/11/1999, §§ 56-61).

28. *Serkov/Ukrayna* (B. No: 39766/05, 7/7/2011) kararında öngörülebilirlik kavramının ölçe inin içeri i, kapsamı alan, ele aldı ı ki i sayısı ile durumlara ba lı oldu una vurgu yapılmı tır. Buna göre bir hukuk normunun birden fazla anlama geliyor olması ise -tek ba ına- Sözle me'nin amacı çerçevesinde öngörülebilirlik ko ulunun yerine getirilmedi i anlamına gelmemektedir. A HM, mahkemelerin rolünün de tam bu yorum belirsizliklerini güncel uygulamadaki de imleri de dikkate alarak ortadan kaldırmak oldu unu belirtmi tir. A HM, yüksek mahkemelerin hukukun istikrarlı ve uyumlu bir biçimde uygulanmasını sa lama görevinin de gözardı edilmemesi gerekti ini ifade etmi tir.

A HM'e göre bir yüksek mahkemenin bu görevini yerine getirememesi ise Sözle me'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin gerekliliklerine aykırı sonuçlara yol açabilir (*Serkov/Ukrayna*, § 35).

V. NCELEME VE GEREKÇE

29. Anayasa Mahkemesinin 2/2/2022 tarihinde yapmı oldu u toplantıda ba vuru incelenip gere i dü ünüldü:

A. Ba vurucunun ddiaları ve Bakanlık Görü ü

30. Ba vurucu;

i. Emekli olmadan emeklilik yardımından yararlandırılmayaca ma ilkin gerekçeyle davanın reddedilmesinin adil yargılanma hakkını ihlal etti ini öne sürmü tür. 675 sayılı KHK ile ihraç edildi i için hizmet süresi ve ya yönünden emeklilik artlarını ta imadı mını, ihraç edilmi olması sebebiyle i bulmasının güçlü ü de dikkate alındı nda hizmet süresi artını sa lamasının imkânsıza yakın oldu unu, bu nedenle hizmet süresi artını aramanın emekli yardımı alaca ından vazgeçilmesini istemeye e de er oldu unu belirtmi tir. Ba vurucu, Bölge dare Mahkemesinin bu hususları dikkate almadan karar vermesi nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildi ini ileri sürmü tür.

ii. Bölge dare Mahkemesince heyetin olu umunun de i mesine ba lı olarak sürekli farklı kararlar verildi ini iddia etmi , bu durumun hukuk güvenli i ve belirlilik ilkelerini zedeledi ini belirtmi tir. Daha önce kabul edilen davalarla ko ulları aynı oldu u hâlde kendi davasının reddedilmesinin öngörülebilir olmadı mını ve bu durumun hukuka olan güveni sarstı mını ifade etmi tir. Bölge dare Mahkemesi kararları arasında meydana gelen içtihat farklılı mını giderecek bir mekanizmanın olmamasının adil yargılanma hakkını ihlal etti ini savunmu tur.

iii. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ancak kanunla sınırlanabilece ini, somut davada ise yasal ko ullar sa lanmadan davanın reddedildi ini vurgulamı tir. Kaldı ki emeklilik yardımından kaynaklı alaca mını üyelikten ayrılmak zorunda kaldı ı 29/10/2016 tarihinden itibaren on yıl içinde talep etmemesi hâlinde bu alaca ın zamana mına u rayaca ına i aret etmi , bu on yıllık sürede emeklilik ko ulunu sa lamaması hâlinde bu hakkını kaybedece inden yakınmı tir. Bu durumun kamu yararı ile bireysel yarar arasındaki dengeyi bozaca mını de erlendirmi tir.

iv. On yıl aidat ödeyip emekli olma ko ulunu sa layan bir kimse, emeklilik yardımını alabilecekken kendi durumunda oldu u gibi emekli olması imkânsız hâlde geldi i için emekli olamayanların bu yardımını alamamasının e itlik ilkesini zedeledi ini öne sürmü tür.

31. Bakanlık görü ünde;

i. Öncelikle ba vurucunun Anayasa'nın 35. maddesi kapsamında korunmaya de er bir mülkünün bulunup bulunmadı mının de erlendirilmesinin Anayasa Mahkemesinin takdirinde oldu u belirtilmi tir.

ii. LKSAN'ın ba vurucunun talebini reddetti i 30/11/2016 tarihli yazısında ba vurucuya emekli yardımı yapılmasının mümkün olmadığını belirtmekle birlikte talebi hâlinde birikmiş aidatlarının yasal faizi ile birlikte kendisine ödenebileceğini ifade etti i gözetildi inde ba vurucunun maddi durumunun bulunup bulunmadığını Anayasa Mahkemesince de erlendirilmesi talep edilmiştir.

iii. Bölge dâre Mahkemesinin dava konusu maddi olay ve uyuşmazlık ile ilgili kin mevzuatı de erlendirdi i, benzer konuda verilen ba ka bir karara da atıfta bulunarak uyuşmazlıkla ilgili vardi i sonucu makul bir şekilde ve ayrıntılı olarak gerekçelendirdi i, bu gerekçeleri oluşturunca açıkça keyfî davranışına i şaret eden bir hususun bulunmadığını vurgulanmıştır. Bu nedenle ba vurunun kanun yolu ikâyeti mahiyetinde kabul edilmesi gerektiğini savunulmuştur.

iv. 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesine dayanılarak yapılan düzenlemelerle emeklilik yardımının ödenebilmesi için emekli olma şartının getirildiğinden dolayı, bu şartı sağlamayan ba vurucuya talebi hâlinde birikmiş aidatlarının yasal faizi ile birlikte kendisine ödenebileceğini belirtildiği hâlde ba vurucunun bu imkândan yararlanmadığını hatırlatılmıştır.

32. Ba vurucu; Bakanlık görüşüne karşı beyanında ba vuru formundaki iddialara ek olarak birikmiş aidat iadesi ile emeklilik yardımı arasında maddi yönden büyük bir farkın bulunduğunu, aidat iadesi için üç yıl aidat ödenmesi olması yeterli iken emeklilik yardımı için on yıl aidat ödenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

B. De erlendirme

33. Anayasa'nın iddianın de erlendirilmesinde dayanak alınacak "*Mülkiyet hakkı*" kenar baki 35. maddesi öyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

34. Ba vurucunun ikâyetinin özü, emeklilik yardımının ödenmesi isteminin reddedilmesine ilişkin oldu undan ba vurucunun tüm ikâyetlerinin mülkiyet hakkı kapsamında incelenmesi uygun bulunmuştur.

35. Anayasa Mahkemesi Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden maaş alan ilköğretim öğretmenlerinin statü hukukuna tabi kamu görevlisi ve LKSAN'ın üyelerinin sosyal ve ekonomik çıkarlarını koruma ve üyeleri arasında dayanışmayı teşvik etme amacıyla kurulmuş bir kamu kurumu olduğu gözetildi inde LKSAN üyesi i şikâyetçinin bir tür sözleşme olmayıp kamu hukuku ilke ve kurallarına tabi olduğu kabul edilmiştir (AYM, E.2016/192, K.2017/160, 9/11/2017, § 19). Anayasa Mahkemesinin anılan kararı dikkate alındığında Sandık ba vurucu aleyhine tesis ettiği i şikâyetçinin sözleşme ile ilgili çerçevesinde kurulmuş bir özel hukuk ilişimi olmayıp kamu hukuku ilke ve kurallarına tabi olduğu, dolayısıyla somut olayda bir kamu müdahalesinin bulunduğu anlaşılmıştır. Bu durumda somut olaydaki ikâyetin negatif yükümlülükler kapsamında incelenmesi gerekir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

36. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğu una karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

37. Somut olayda uyuşmazlık, LKSAN üyesi iken kamu görevinden çıkarıldığı için LKSAN'dan ayrılmak durumunda kalan başvurucuya, yaptığı aylık aidat ödemeleri karşılığında emeklilik yardımı mı yoksa birikmiş aidatlarının ödeneceği hususunda ilkininkindir. Söz konusu taleplerin parasal niteliğindeki dikkate alındığında yukarıda da belirtildiği üzere başvurunun Anayasa'nın 35. maddesi kapsamında incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur. Diğer taraftan somut olayın koşulları altında başvurucunun mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin mülkiyetin kullanılmasının düzenlenmesi ekindeki üçüncü kural çerçevesinde incelenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

38. Anayasa'nın 35. maddesinde mülkiyet hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemiştir, bu hakkın kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilmesi öngörülmüştür. Mülkiyet hakkına müdahalede bulunulurken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesi de gözönünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için müdahalenin kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ayrıca ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması gerekmektedir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, B. No: 2014/1546, 2/2/2017, § 62).

39. LKSAN, 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle kurulmuştur. Sandığın faaliyetlerinin kanuni temelini anılan Kanun oluşturmaktadır. Anılan Kanun'un 11. maddesinin ikinci fıkrasında kimlerin Sandık üyesi olacakları düzenlenmiştir ve söz konusu görevlerde bulunulduğu süre boyunca Sandık üyesi iken zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak sözü edilen Kanun'da Sandığın hangi hâllerde ve ne miktarda yardım yapacağı hususu düzenlenmemiştir, bu konuların düzenlenmesi Kanun'un 11. maddesinin beşinci fıkrasıyla Ana Statü'ye bırakılmıştır. Ana Statü'nün 15. maddesinde emeklilik yardımı da üyelere yapılacak yardımlar arasında sayılmış ancak koşullarının Yönetmelik'te düzenleneceği belirtilmiştir. Sandık ve Bölge Daire Mahkemesi başvurucu yönünden aradıkları emekli olma artını Yönetmelik'in 10. maddesinin (1) numaralı fıkrasına dayandırmıştır.

40. Başvuru konusu olayda ilköğretim öğretmeni görevinin sona erdiği için tereddüt bulunmayan başvurucunun emeklilik yardımı ödenmesi talebinin reddedilmesi bakımından ihlal olup olmadığı konusunda nihai olarak emeklilik yardımının ölçülülük ilkesi yönünden yapılmasının daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

41. Emeklilik yardımı ödenmesinin emekli olma artına bağlanmasının amacının Sandık emeklilik sisteminin korunması ve devamlılığının sağlanması olduğu anlaşılmaktadır. Bunun kamu yararına yönelik meşru bir amaç teşkil ettiği hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

42. Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi *elveri liliik, gereklilik ve orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elveri liliik* öngörülen müdahalenin amacı

gerçekle tirmeye elveri li olmasını, *gereklilik* amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ula ılmasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ula ılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gereklili ini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2016/16, K.2016/37, 5/5/2016; *Mehmet Akdo an ve di erleri*, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

43. Usule ili kin güvencelerin varlı ı orantılılık de erlendirmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bu ba lamda müdahalenin hukuka aykırılı mın ileri sürülebilece i veya müdahale nedeniyle olu an maddi ve manevi zararların tazmin edilmesinin istenebilece i hukuk yollarının olmaması da bazı durumlarda ki iye yüklenen külfeti a ırla tıran bir unsur olarak görülebilir. Bu bakımdan ki inin hukuka aykırılık iddialarının bir mahkeme tarafından etkili bir biçimde incelenmesi müdahalenin orantılılı ı bakımından ehemmiyet arz etmektedir (ba vurucuya di er unsurlar yanında ayrıca etkin bir savunma hakkı tanındı ından müdahalenin ölçülü görüldü ü kararlar için bkz. *Eyyüp Baran*, B. No: 2014/8060, 29/9/2016, §§ 75-95; *Fatma Çavuo lu ve Bilal Çavuo lu*, §§ 74-89; buna kar ılıklı aynı ko ulun yargılama sürecinde sa lanmaması nedeniyle müdahalenin ölçüsüz görüldü ü kararlar için bkz. *Mahmut Üçüncü*, B. No: 2014/1017, 13/7/2016, §§ 79-102; *Arif Güven*, B. No: 2014/13966, 15/2/2017, §§ 57-72).

44. Mülkiyet hakkının usule ili kin güvenceleri hem özel ki iler arasındaki mülkiyet uyu mazlıklarında hem de taraflardan birinin kamu gücü oldu u durumlarda geçerlidir. Bu ba lamda mülkiyet hakkının korunmasının söz konusu oldu u durumlarda usule ili kin güvencelerin somut olayda yerine getirildi inden söz edilebilmesi için derece mahkemelerinin kararlarında konu ile ilgili ve yeterli gerekçe bulunmalıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki bu zorunluluk davacının bütün iddialarına cevap verilmesi anlamına gelmemekle birlikte mülkiyet hakkını ilgilendiren davanın sonucuna etkili esasa ili kin temel iddia ve itirazların yargılama makamlarınca özenli bir ekilde de erlendirilerek kar ılanması gerekmektedir (*Kamil Darbaz ve GMO Yapı Grup End. San. Tic. Ltd. ti.*, B. No: 2014/12563, 24/5/2018, § 52).

45. Somut olayda da müdahalenin ölçülü olup olmadı ı de erlendirilirken öncelikle mülkiyet hakkının gerektirdi i usule ili kin güvencelerin sa lanıp sa lanmadı mın belirlenmesi gerekir.

46. Olayda 675 sayılı KHK'yla kamu görevinden çıkarılan ba vurucunun Sandık üyeli i de sona ermi tir. On yedi yıllık Sandık üyeli i bulunan ba vurucu, asgari on yıl aidat ödeme ko ulunu sa ladı ı hâlde emekli olma artını ta ımadı ı gerekçesiyle ba vurucuya emekli yardımı yapılmamı tir.

47. Sandık 4357 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle kurulmakla birlikte Sandı ın hangi hâllerde ve ne miktarda yardım yapaca ı hususunun düzenlenmesi Ana Statü'ye bırakılmı tir. Ana Statü'nün 15. maddesinde emeklilik yardımı da üyelere yapılacak yardımlar arasında sayılmı ancak ko ullarının yönetmelikte düzenlenece i belirtilmi tir. lem tarihinde yürürlükte bulunan Yönetmelik'in 10. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre Sandık üyesi iken emekliye ayrılanlardan en az on tam yıl Sandı a üye aidatı ödemi olanlara bir defaya mahsus olmak üzere emeklilik yardımı ödenecektir.

48. Mahkeme emeklilik yardımı alma hakkının do ması ve bunun ödenmesinin talep edilebilme artlarının ayrı olup olmadı ı ve buna ba lı olarak Yönetmelik'in 10.

maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre emekli yardımı hakkının do abilmesi için on yıl Sandı a aidat ödenmi olmasının yeterli olup olmadı ı hususlarında da ayrıntılı bir de erlendirme yapmamı tır. Ayrıca emekli yardımı yapılabilmesinin emekli olma artına ba lanmasının Sandık sisteminin korunması ve devamlılı ının sa lanması amacı yönünden elveri lilik ve gereklilik ölçütlerini sa layıp sa lamadı ı da açıklanmamı tır.

49. Di er taraftan LKSAN, zorunlu üyelik esasına dayanan ve kamu hukuku kurallarına tabi bir sosyal güvenlik sandı ıdır. İkokul ö retmenlerinin bu görevleri devam etti i sürece Sandık üyeli inden ayrılmaları mümkün de ildir. Somut olayda ise ba vurucunun kamu görevinden çıkarıldı ı için Sandık üyeli inin sona erdi i hususu yönünden Bölge dare Mahkemesinin kararında herhangi bir de erlendirme bulunmamaktadır. Üstelik kendi iste iyle Sandıktan ayrılmayan ba vurucunun emekli olmak için kanunda aranan hizmet süresi artını ileride sa layıp sa lamayaca ının belirsiz hâle gelip gelmedi i hususu da tartı ılmamı tır.

50. Son olarak belirtmek gerekir ki Bölge dare Mahkemesinin yorumuna göre Yönetmelik'teki anılan hüküm dikkate alındı ında Sandık üyelerine emeklilik yardımı ödenebilmesi için en az on yıl aidat ödemi olmalarının yanında ayrıca emekli olmaları da gerekmektedir. Buna kar ılık Mahkemenin atıfta bulundu u Danı tay Onbirinci Dairesinin 13/6/2017 tarihli ve E.2017/937, K.2017/4897 sayılı kararında emekli olmama, emeklilik yardımı ödenmesine engel olarak görülmemi tir. Anılan karara göre emekli olmadan önce ilkokul ö retmenli i görevinin sona ermesi sebebiyle Sandık üyeli inden ayrılan ki inin emeklilik yardımından yararlanmak için Yönetmelik'te öngörülen on yıllık süreyi doldurması hâlinde en son aidatın kesildi i tarihe kadar üye kalsaydı emekliye ayrılırken alaca ı maddi yardım ölçü alınmak suretiyle hesaplanan tutarın ki iye ödenmesi e itlik ilkesi ve hakkaniyet kuralları gere idir. Dolayısıyla emeklilikten önce ilkokul ö retmenli i görevinin sona ermesi sebebiyle Sandık üyeli inden ayrılan ki iler yönünden emeklilik yardımından yararlanabilmek için emekli olma artının gerekli olup olmadı ıyla ilgili olarak yargı mercileri arasında görü ayrılı ının bulundu u görülmektedir.

51. Ba vurucu lehine karar veren ilk derece mahkemesinin Danı tay Onbirinci Dairesinin 13/6/2017 tarihli ve E.2017/937, K.2017/4897 sayılı kararına atıfta bulundu u gözlemlenmi tir. Buna kar ılık ilk derece mahkemesi kararını kaldıran ve davayı reddeden Bölge dare Mahkemesinin anılan Danı tay kararıyla ilgili olarak bir de erlendirme yapmadı ı, bunun yerine kendisinin önceki bir kararına atıfta bulundu u görülmü tür. Halbuki Bölge dare Mahkemesinin içtihat merci olan Danı tayın kararından neden farklı bir sonuca ula tı ını açıklaması gerekir.

52. Sonuç olarak de erlendirilmesi gereken söz konusu hususlar dikkate alındı ında mahkeme kararının ba vurucunun mülkiyet hakkına ili kin davanın sonucuna etkili olabilecek mahiyetteki iddia ve itirazlarına cevap verecek nitelikte yeterli bir gerekçe içermedi i tespit edilmi tir. Bu sebeple mülkiyet hakkının korunmasına ili kin usule ili kin güvenceler somut olayda yerine getirilmedi i için müdahalenin ölçüsüz oldu u sonucuna varılmı tır.

53. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

3. Giderim Yönünden

54. Ba vurucu yeniden yargılama yapılması talebinde bulunmu tur.

55. Ba vuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildi i yargı mercilerince yapılması gereken i , yeniden yargılama i lemlerini ba latmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ula tıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Do an* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve di erleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berbero lu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100). Bu sebeple kararın bir örne inin yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 11. dare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

56. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 364,60 TL harç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden olu an toplam 4.864,60 TL yargılama giderinin ba vurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildi ine ili kin iddianın KABUL ED LEB L R OLDU UNA,

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının HLAL ED LD NE,

C. Kararın bir örne inin mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 11. dare Mahkemesine (E.2017/1123, K.2017/3477) GÖNDER LMES NE,

D. 364,60 TL harç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden olu an toplam 4.864,60 TL yargılama giderinin ba vurucuya ÖDENMES NE,

E. Ödemenin, kararın tebli ini takiben ba vurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığı na ba vuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdi i tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FA Z UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örne inin Adalet Bakanlığı na GÖNDER LMES NE 2/2/2022 tarihinde OYB RL YLE karar verildi.

Ba kan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Basri BA CI